



tlačová správa 13. október 2021

Ružový október:

Nepodceňujme starostlivosť o zdravie prsníkov

Október je medzinárodným mesiacom zvyšovania povedomia o rakovine prsníka. Pri tejto príležitosti sa 15. októbra rozsvietia na ružovo Prezidentský palác, Magistrát mesta Bratislava, radnica v Trnave a ďalšie dominanty v Trenčíne, Ružomberku, Banskej Bystrici aj budova riaditeľstva Všeobecnej zdravotnej poisťovne. Ženám majú pripomenúť potrebu pravidelného mamografického vyšetrenia, ktoré je jedinou efektívnou metódou ako zachytiť rakovinu prsníka vo včasnom štádiu, kedy je možné ochorenie vyliečiť.

Nebojme sa prevencie

Vysvietené budovy po celom Slovensku majú pri príležitosti medzinárodného mesiaca zvyšovania povedomia o rakovine prsníka pripomínať ženám, aby nezabúdali na starostlivosť o zdravie prsníkov. Nárok na bezplatné skriningové mamografické vyšetrenie má u nás každá 50-69 ročná žena. Spolu je to 727 868 žien Slovenska každé dva roky, t.j. 363 934 vyšetrení každý rok. Ženám so zvýšeným rizikom rakoviny prsníka sa odporúča absolvovať mamografiu každý rok. Mamografické vyšetrenie však absolvuje pravidelne iba 30 % žien.

„Mamografické vyšetrenie dokáže odhaliť prípadný nádor v najvčasnejších štádiách, kedy prichádza do úvahy prsník zachraňujúca operácia, často bez potreby chemoterapie. Absolvované vyšetrenie môže zachrániť život,“ hovorí MUDr. Alena Kállayová, zástupkyňa Výboru sekcie mammárnej diagnostiky Slovenskej rádiologickej spoločnosti SLS a správkynia združenia Ružová stužka n.f a Europa Donna Slovakia.



Na Slovensku je ročne diagnostikovaná rakovina prsníka 3000 ženám, z toho až 30 % v pokročilom metastatickom štádiu. Tretina žien sa z ochorenia nevylieči. *Na Slovensku umrie v priebehu jedného roka na rakovinu prsníka približne 1000 žien, teda 1/3 diagnostikovaných žien. Mamografický skríning môže pomôcť znížiť úmrtnosť a naopak zvýšiť včasný záchyt ochorenia,*“ hovorí koordinátorka skríningov MVDr. Jana Trautenberger Ricová z Národného onkologického inštitútu a dodáva, že ak by sa skríningu zúčastnilo 70 – 75 % žien, bolo by možné znížiť úmrtnosť na rakovinu prsníka o 30 – 35 %.

Zapája sa aj zdravotná poisťovňa

Národného skríningu rakoviny prsníka sa zúčastňujú aj zdravotné poisťovne, ktoré požívajú svoje klientky na mamografické vyšetrenie. Všeobecná zdravotná poisťovňa sa zapája od roku 2019, doposiaľ poslala svojim poistenkám 108 300 pozvánok na mamografiu, ktorú plne hradí. Doteraz ho absolvovalo niečo cez 4 400 z nich, čo sú približne len 4 % žien.

Z celkového doterajšieho počtu vyšetrení počas populačného skríningu rakoviny prsníka sa u žien zistilo 589 abnormálnych nálezov a zachytilo sa 28 prípadov pacientiek s onkologickou diagnózou. Hoci sa počet pozvánok v schránkach každým rokom zvyšuje, účasť žien na skríningu, naopak, klesá, pod čo sa pravdepodobne podpísala aj pandemická situácia. Najväčšia zdravotná poisťovňa dlhodobo a kontinuálne vyzýva ženy, aby nepodceňovali preventívne vyšetrenie prsníkov. Na jeho dôležitosť tentoraz upozorní aj symbolicky. *„Rozhodli sme sa pridať sa k iniciatíve Ružovej stužky a 15. októbra 2021 vysvietime budovu riaditeľstva VŠZP na Panónskej ceste v Bratislave na ružovo. Aj takýmto spôsobom chceme upútať širokú verejnosť a upriamiť pozornosť ľudí na význam prevencie. Ak by na mamografiu chodili pravidelne všetky ženy, ročne by sa podarilo zachrániť až 300 z nich,*“ hovorí MUDr. Beata Havelková, podpredsedníčka predstavenstva VŠZP.



Preverené skriningové mamografické pracoviská

Na Slovensku je 16 preverených pracovísk, ktoré poskytujú vysoký štandard vyšetrenia modernou digitálnou metódou. Vyšetrenie je bezbolestné a nie je nebezpečné. V roku 2020 bolo na preverených skriningových mamografických pracoviskách vyšetrených skriningovou mamografiou 38 844 žien. Zistených bolo spolu 310 prípadov rakoviny prsníka, prevažná väčšina vo včasnom štádiu.

Skriningové pracoviská sa nachádzajú v Bratislave, Banskej Bystrici, Liptovskom Hrádku, Malackách, Poprade, Prešove, Prievidzi, Ružomberku, Starej Ľubovni, Nitre, Trenčíne a Trnave. Viaceré pracoviská už boli ocenené aj sochou Amazonky, ktorý udeľuje Ružová stužka n.f. v spolupráci s patientskym združením OZ Amazonky. Cieľom patientskych združení je odstrániť stigmatizáciu a strach z mamografického vyšetrenia. *„Mamografie sa netreba báť, pretože môže zachraňovať ženské životy. V mene vyliečených pacientok by som chcela odkázať ženám, aby sa nebáli prevencie a nepodceňovali úlohu pravidelného mamografického vyšetrenia. Ostaňte zdravé – starajte sa o svoje prsia,“* hovorí predsedníčka OZ Amazonky Mgr. Eva Bacigalová.

Pacientky ženám

Ružová stužka n.f. a Europa Donna Slovakia spoločne s OZ Amazonky vykonávajú dlhodobé vzdelávanie verejnosti o prevencii rakoviny prsníka správnou životosprávou, športom, samovyšetrením prsníkov a včasným zistením onkologického ochorenia účasťou na mamografickom skriningovom programe.

Výuka samovyšetrenia sa vykonáva na fantómoch prsníka a je spojená s odovzdaním vzdelávacích tlačovín. Mnohé z akcií sú realizované v súlade s celoeurópskymi akciami pod vedením Europa Donna, celoeurópskej únie onkopacientok v intenciách Breast Health Day, Deň pre zdravie prsníkov. Tento rok bol v znamení osláv začiatku mamografického skriningu na Slovensku.



Breast Health Day 2021 a Pink October

15. október je každoročne venovaný medzinárodnému dňu povedomia o rakovine prsníka. Koná sa v 47 krajinách a jeho iniciátorom je medzinárodné združenie žien, ktoré prekonalí rakovinu prsníka *Europa Donna International*.

Tohtoročná kampaň „Healthy Lifestyle for Breast Health“ (Zdravý život pre zdravé prsníky) pokračuje v iniciatíve, ktorá má ženám pripomínať potrebu fyzickej aktivity, snahu udržiavať si adekvátnu váhu a zdravý jedálniček, a to v záujme prevencie rakoviny prsníka.

O združení Europa Donna na Slovensku

Europa Donna Slovensko vznikla 16. 9. 2013 vstupom združenia Ružová stužka n. f. do európskej koalície pre kontrolu rakoviny prsníka Europa Donna International. Od roku 2004 je dlhodobým cieľom Ružová stužka n. f. zavedenie kvalitného mamografického skríningu na Slovensku.

Ružová stužka n. f. vzdeláva verejnosť o prevencii rakoviny prsníka, samovyšetrení a správnej životospráve, organizuje rôzne podujatia ako napr. Beh pre zdravé prsia, cyklusy výstav umeleckých diel onkopacientok a ich rodinných príslušníkov pod názvom Sme úžasné. Priebežne sa pripravujú aj ďalšie vzdelávacie materiály na podporu mamografického skríningu.

OZ Amazonky

Občianske združenie Amazonky spája ženy všetkých vekových skupín, ktoré sa liečili alebo liečia na karcinóm prsníka. Ročne len na Slovensku pribudne viac ako 3000 nových prípadov, takže o prísun „čerstvých“ pacientok, bohužiaľ, nebudú mať asi nikdy núdzu. Môžete byť aj v čase choroby obklopení milujúcou rodinou, nápomocnými priateľmi a chápanými kolegami, no nikto z nich vám nebude rozumieť tak, ako pacient, ktorý absolvoval to isté, čo vy.



Národný Onkologický Inštitút (NOI)

Národný onkologický inštitút (ďalej len „NOI“) bol zriadený Ministerstvom zdravotníctva v Národnom onkologickom ústave, 1. augusta 2018. Hlavným poslaním NOI je slúžiť ako klinicko-výskumná, akademická a vzdelávacia platforma pre spoluprácu pri zabezpečovaní aktivít napomáhajúcich naplnenie Národného onkologického programu v stanovených piatich oblastiach: epidemiológia; veda a výskum; prevencia a skríning; diagnostika a liečba; podporná starostlivosť.

V oblasti prevencie a skríningu je úlohou NOI koordinácia, hodnotenie onkologických skríningových programov a poskytovanie informácií pre odbornú a laickú verejnosť, na základe medicíny založenej na dôkazoch. Jednou z kľúčových úloh je osвета, ktorú zabezpečuje na kontinuálnej báze. Správne poskytovanie adekvátnych, cielených a ľahko pochopiteľných informácií je jednou z významných aktivít, ktorá podporuje účasť na skríningových programoch nádorových ochorení.

Na stránke www.noisk.sk sa nachádza množstvo edukačných materiálov, brožúr, videí, ktorých úlohou je jednoducho a zrozumiteľne priblížiť laickej verejnosti význam, priebeh a všetky súvislosti onkologického skríningu.

Na tlačovej konferencii vystúpili:

MUDr. Alena Kállayová – koordinátorka pre mamografický skríning NOI, zástupkyňa Výboru sekcie mammárnej diagnostiky Slovenskej rádiologickej spoločnosti SLS a správkynia združenia Ružová stužka n.f. a Europa Donna Slovakia

MVDr. Jana Trautenberg Ricová – koordinátorka skríningov Národný onkologický inštitút

MUDr. Beata Havelková, MPH – podpredsedníčka predstavenstva Všeobecnej zdravotnej poisťovne

Mgr. Eva Bacigalová – predsedníčka patientskeho združenia OZ Amazonky

Kontakt pre médiá: Katarína Gudiaková, gudiakova@snowball.sk, +421 903 605 329